

Strategia vuosille 2008 - 2010

TAUSTAA JA LÄHTÖKOHTIA

Strategian tarkoitus. Ikääntyvän väestön kuntoutustarve haastaa kaikki eri toimijat, myös järjestöt, kehittämään yhteistyötä, jakamaan asiantuntijuutta ja sopimaan työnjaosta. KEYn strategiassa visioidaan toiminnan painotusalueita lähivuosina. Päämääränä on kehittyä projektiorganisaatiosta iäkkäiden kuntoutuksen asiantuntijaverkostoksi. Strategia muodostaa pohjan yhdistyksen vuosittaisille toimintasuunnitelmi-
le.

Pitkän prosessin tuloksena syntynyt Strategia vuosille 2008 - 2010 hyväksyttiin toiminnan kehittämisen pohjaksi yhdistyksen vuosikokouksessa 12.5.2008.

Iäkkäiden kuntoutuksen toimintaympäristö. Suomalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja toimintakykyyn vaikuttavat väestörakenne, muutokset kansanterveydessä, alueelliset erot ja teknologian tarjoamat mahdollisuudet. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 16 %:sta 26 %:in vuoteen 2030 mennessä ja pysyvän lähes samana seuraavat 10 vuotta (Tilastokeskus 2007). Vuoteen 2040 mennessä työikäisten osuus väestöstä pienenee 66,5 %:sta 57,5 %:in. Työikäisten määrä alkaa vähentyä vuonna 2010, jolloin sotien jälkeiset suuret ikäluokat siirtyvät eläkeikään. Yli 85-vuotiaiden osuuden väestöstä ennustetaan nousevan 1,8 %:sta (94 000) 6,1 %:in (349 000).

Iäkkäiden ihmisten toimintakyky on parantunut (Kansanterveyslaitos 2002). Entistä suurempi osa selviää vaikeuksista omatoimisuuden edellytyksenä olevista arkipäivän tehtävistä kuten pitkähkön matkan kävelemisestä, kaupassa asioimisesta, portaiden noususta ja raskaasta siivoustyöstä. Perustoiminnoista vain vaivoin tai ei lainkaan selviytyvien osuus näyttää pienentyneen ainakin 85. ikävuoteen saakka. Iän myötä yleistyvät pitkäaikaissairaudet ja toiminnalliset rajoitukset merkitsevät kuitenkin, että tarvitaan monipuolisia keinoja ikäihmisen kotona selviytymisen turvaamiseksi. Yksinäisyys ja masentuneisuus ovat yleisiä ongelmia.

Tutkimukset osoittavat, että fyysisen aktiivisuuden edistäminen tuottaa hyviä tuloksia myös ikäihmisillä. Sosiaaliset suhteet ja osallistuminen sosiaaliseen toimintaan ovat tärkeitä toimintakykyä ylläpitäviä tekijöitä (Kansanterveyslaitos 2007). Lääketieteen ja teknologian kehitys on merkinnyt mahdollisuuksia toimintakyvyn ylläpitämiseen silloinkin, kun sairaudet tai vammat ovat aiheuttaneet vaikeita rajoituksia. Yhä vaikeammin sairaita tai vammautuneita ihmisiä voidaan hoitaa hyvin tuloksin.

Nykyiset kuntoutuspalvelut ovat sattumanvaraisia ja kohdentuvat rajattuihin asiakasryhmiin tai lääketieteellisiin diagnooseihin. Usein monet kuntoutusta edellyttävät ongelmat tulevat ilmi niin myöhään, että ne kuormittavat erikoissairaanhoidon. Tulevaisuuden kannalta on välttämätöntä, että kehitetään perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon valmiuksia ja resursseja havaita varhainen kuntoutustarve ja käynnistää viivyttämättä tarvittavat kuntoutusprosessit. Myös iäkkäiden hoitoa ja palveluja koskevan laatusuosituksen (Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto 2001) mukaan ikäihmisen kotona asumista tulee tukea nopeasti saatavilla ja

ammattitaitoisilla sosiaali- ja terveyspalveluilla. Tavoitteen saavuttamiseksi ehkäisevällä ja kuntoutumista edistävällä toiminnalla on merkittävä rooli. Ehkäisevällä kuntoutuksella pyritään parantamaan ja säilyttämään toimintakykyä, ehkäisemään sairauksien seurauksena tapahtuvaa toimintakyvyn äkillistä heikentymistä, ennakoimaan tulossa olevia riskitekijöitä ja tukemaan itsenäisyyttä. Tavoitteena on ikäihmisen toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistäminen tai heikkenemisen hidastaminen.

Kuntoutukseen kohdistuu myös muita haasteita. Niitä ovat mm. vammaisille, vaikeasti toimintarajoitteisille ihmisille ja kaikkein vanhimmille ikäryhmille soveltuvien moniammatillisten ja asiakaslähtöisten kuntoutusmuotojen ja kotikuntoutuksen kehittäminen, teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen ja ympäristösuunnittelu.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen laaja-alaista osaamista, kuntoutuksen asiantuntijuutta, kokemuksia ja kuntoutustarpeiden tuntemusta sekä kehitettyjä toimintamalleja tulee hyödyntää tehokkaasti ja monipuolisesti iäkkäiden kuntoutuksessa.

Iästä riippumatta myös sairauksien ja toimintavajauksien ehkäiseminen on mahdollista, ja moniammatillinen kuntoutus voi olla tuloksellista. Ikä, sairaudet tai vammat eivät ole esteitä kuntoutukselle. Kuntoutustoimintaa tehostamalla voidaan saavuttaa hyviä tuloksia myös vanhimmissa ikäryhmissä.

TOIMINTA-AJATUS

Sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on edistää sotiemme veteraanien ja muun vanhusväestön sekä vammaisten kuntoutusta ja toimia veteraani-, vanhus- ja vammaiskuntoutuksen edunvalvonta- ja asiantuntijajärjestönä ja vaikuttaa niin, että kuntoutukseen käytetään riittävästi voimavaroja, palvelut ovat laadukkaita ja ne suunnataan tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtakunnallisissa projekteissa korostetaan erityisesti ehkäisevän kuntoutuksen merkitystä.

Yhdistys on jäsenjärjestöjensä muodostama monialainen kuntoutuksen asiantuntija- ja yhteistyöverkosto tarkoituksena edistää iäkkään väestön ja ikääntyneiden vammaisten toimintakykyä ja omatoimisuutta.

ARVOT

KEY noudattaa kaikessa toiminnassaan seuraavia arvoja:

Yleisarvot

Ihmisyyden kunnioittaminen (yksilön kunnioittaminen, ihmisarvoinen elämä, itsemääräämisoikeus ja tasa-arvoisuus).

Osallisuus.

Rohkeus (dynaamisuus ja aloitteellisuus).

Palveluarvot

Yhteisöllisyys.

Vaikuttavuus ja laadukkuus.

Avoimuus.

VISIO VUONNA 2015

Vuonna 2015 KEY on tunnettu, tunnustettu ja vakiintunut iäkkäiden kuntoutuksen valtakunnallinen asiantuntijaverkosto ja vaikuttaja.

MENESTYSTEKIJÄT

Menestystekijät muodostavat perustan yhdistyksen vuosittaisille toimintasuunnitel-
mille. Strategiset päämäärät ovat pitkän aikavälin kehittämispäämääriä, joita kolmelle
seuraavalle vuodelle asetetut toiminnalliset tavoitteet ja vuosittaiset toimenpiteet
konkretisoivat.

1. Asiakasnäkökulma

KEY on laajan ja monipuolisen asiantuntijuuden omaava, jäsenyhteisöjensä muodos-
tama yhteistyöverkosto, jonka asiakkaita ovat jäsenjärjestöjen lisäksi verkoston muut
monialaiset toimijat (kunnat, muut järjestöt, asiantuntijat ja ammattihenkilöt). KEYn
kaikkea toimintaa kuvaa asiantuntijuus iäkkäiden ja ikääntyvien vammaisten kuntou-
tuksessa. Toimiva verkosto on onnistuvan toiminnan lähtökohta. KEY nähdään tehtä-
väalueellaan vahvana vaikuttajana.

Strategiset tavoitteet:

- yhdistyksen tunnettavuus vaikutusvaltaisena iäkkäiden kuntoutuksen puoles-
tapuhujana lisääntyy ja asiantuntijuus monipuolistuu jäsen- ja työntekijämää-
rän kasvaessa
- asiakkaat saavat konkreettista tukea ja ajankohtaista tietoa iäkkäiden kuntou-
tuksen kehittämiseen
- iäkkäiden kuntoutustarpeet tehdään näkyviksi.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2008 - 2010:

- yhdistykseen liittyy yksi uusi jäsenyhteisö vuosittain
- AvainVerkoston toiminnan piiriin tulee eri alojen toimijoita eri puolilta Suo-
mea
- KeyNet-verkkopalvelulla on 1 000 käyttäjää kuukausittain
- osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun
- toiminta toteutuu asiakaspalautteen pohjalta
- arvioidaan aktiivisesti iäkkäiden kuntoutuspalveluiden tarvetta ja tarjontaa.

Toimenpiteet:

- otetaan valtakunnallinen KeyNet-verkkopalvelu aktiiviseen käyttöön
- suunnitellaan uusia projekteja iäkkäiden kuntoutuksen kehittämiseksi ja kehi-
tetään yhdistyksen toimintaa yhdessä jäsenyhteisöjen ja AvainVerkoston asi-
antuntijoiden kanssa
- tehdään vuosittain jäsenyhteisöjen ja AvainVerkoston muiden toimijoiden
web-kyselyt asiakaspalautteen keräämiseksi

- järjestetään AvainVerkosto-hankkeeseen liittyviä tilaisuuksia ja verkostota-
paamisia
- osallistutaan iäkkäiden kuntoutusta käsitteleviin tilaisuuksiin
- seurataan tiiviisti iäkkäiden kuntoutukseen liittyvää kehittämis- ja tutkimus-
työtä ja niissä syntyviä julkaisuja
- osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun valtakunnallisissa tilaisuuksissa,
KeyNet-verkkopalvelussa ja muiden tiedotuskanavien välityksellä
- toimitaan asiantuntijakouluttajana ja konsulttina
- tiedotetaan verkostoa aktiivisesti iäkkäiden kuntoutukseen liittyvistä ajankoh-
taisista kysymyksistä ja yhdistyksen toiminnasta
- tiedotetaan toiminnasta myös muita sosiaali- ja terveysalan järjestöjä.

2. Toiminta ja rakenteet

Toimintansa tueksi KEY tarvitsee riittävät resurssit. Kevyt organisaatio ja hallinto mahdollistavat nopean, tehokkaan, mutkattoman ja avoimen päätöksenteon. Rea-
gointiherkkyyttä tarvitaan vastattaessa toimintaan kohdistuviin haasteisiin ja odotuk-
siin. Sitoutunut jäsenistö on edellytys verkostoissa olevan asiantuntijuuden kokoami-
seen ja jakamiseen.

Strategiset tavoitteet:

- toiminnan taloudelliset ja osaamiseen liittyvät voimavarat vahvistuvat ja pa-
ranevat
- jäsenjärjestöt panostavat AvainVerkostoon ja tarjoavat omaa erityisasiantun-
tijuuttaan KEYn toimintaan
- jäsenjärjestöjen ja yhdistyksen välillä vallitsee avoin ja luottamuksellinen yh-
teistyösuhde
- toiminta toteutuu paikallisena ja valtakunnallisena.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2008 - 2010:

- yhteistyömuodot suunnitellaan yhdessä jäsenjärjestöjen ja AvainVerkoston
muiden toimijoiden kanssa verkostotapaamisissa, ideointiseminaareissa ja
muissa tapahtumissa
- jäsenpalveluita kehitetään käytössä olevien voimavarojen mukaan
- luodaan toimiva yhdyshenkilöverkosto KeyNet-verkkopalveluun.

Toimenpiteet:

- päivitetään ja monipuolistetaan KeyNetin sisältöä ja työkaluja asiakaspalaut-
teiden ja käyttökokemusten pohjalta
- kehitetään AvainVerkoston toimintaa asiakaslähtöiseksi
- panostetaan jäsenyhteisöjen yhdyshenkilöverkoston toimintaan ja kartoite-
taan iäkkäiden kuntoutukseen liittyvä osaaminen
- tarjotaan asiantuntijapalveluita (koulutus ja konsultointi).

3. Vakaa talous

KEYn kehittämistoiminta perustuu yhteiskunnalliseen kysyntään ja iäkkään väestön toimintakyvyn muutoksista nouseviin palvelutarpeisiin. Kehitetyt palvelutuotteet ovat kysytyjä ja niiden hinnoittelu on oikeaa. Yhdistyksen toiminta rahoitetaan ulkopuolisin avustuksin ja enenevässä määrin myymällä asiantuntija palveluja.

Strategiset tavoitteet:

- yhdistyksen talouden perusta vakiintuu ja monipuolistuu
- työnteolle luodaan hyvät taloudelliset edellytykset.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2008 - 2010:

- yhdistykselle myönnetään Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustus
- asiantuntijapalveluiden kysyntä lisääntyy
- projekteille myönnetään myös muita, kuin RAY:n avustuksia
- yhdistyksen muu varainhankintaa kehittyy.

Toimenpiteet:

- haetaan RAY:n yleisavustusta
- haetaan projekteille ja hankkeille Helsingin kaupungin sosiaaliviraston avustusta (helsinkiläisille kohdennettu tietopalvelu), muiden kuntien järjestöavustuksia, STM:n määrärahaa terveyden edistämiseen, Opetusministeriön ja/tai Opetushallituksen järjestöavustusta (iäkkäiden kuntoutukseen liittyvä ammatillinen täydennyskoulutus)
- etsitään muita rahoituslähteitä (esim. Tekes)
- tarjotaan maksullisia asiantuntijapalveluita kysynnän ja voimavarojen mukaan.

4. Henkilöstö ja osaaminen

KEYssä työskennellään kannustavassa työyhteisössä. Uuden henkilöstön rekrytointi on onnistunutta ja osaamisen jatkuvuus turvattu. Toiminta on asiantuntevasti ja osaavasti johdettua. Iäkkäiden kuntoutuksen kehittäminen on toiminnan ydinalue. Sisällön kehittämisessä korostetaan asiakaslähtöisyyttä, oikea-aikaisuutta, ehkäisyä ja ennakkointia, moniammatillisuutta ja vaikuttavuutta.

Strategiset tavoitteet:

- toimintaa johdetaan ja kehitetään strategialähtöisesti
- esimiestyöskentely on osaavaa ja innostavaa
- henkilöstön hyvinvointi ja työtyytyväisyys säilyvät ja paranevat
- työntekijät ovat ammattitaitoisia ja omasta kehittymisestään kiinnostuneita
- yhdistyksessä ollaan jatkuvasti ajan tasalla ja myös etuajassa iäkkäiden kuntoutukseen liittyvissä haasteissa.

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2008 - 2010:

- henkilöstön ammatilliseen täydennyskoulutukseen panostetaan
- työntekijöiden hyvinvointia edistetään tarjoamalla mahdollisuus terveystoimintaan
- toimihenkilöiden työsopimukset perustuvat mahdollisimman pitkäkestoisiin työsuhteisiin
- palkkaus perustuu työn vaativuuteen ja osaamiseen
- työntekijöiden lukumäärä kasvaa ja asiantuntijuus monipuolistuu uusien projektien ja hankkeiden kautta.

Toimenpiteet:

- työntekijät osallistuvat ammatillista osaamista edistävään täydennyskoulutukseen voimavarojen mukaan
- kehittämispäällikkö osallistuu Tampereen yliopiston kolmivuotiseen täydennyskoulutusohjelmaan Sosiaali- ja terveysjohtamisen PD (Professional Development)
- tarjotaan työntekijöille liikuntasetelit verovapaana etuna
- päivitetään säännöllisesti työntekijöiden käytössä olevat työvälineet
- rekrytoidaan osaavaa henkilöstöä uusiin projekteihin.